

P o s t n i m a p l a č n a v g o t o v i n i

DOMOLJUB

ŠTEV. 31.

V LJUBLJANI, DNE 5. JULIJA 1931

LETO 44

Cena 35 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Za javno moralo

Današnji človek pada v mnogem oziru vedno bolj na stopnjo živali. Ta pojav se opazuje tudi v tem, da mnogi sodobni ljudje vedno bolj gredo za tem, da bi opustili vsako obleko in pohajali goli kakor živali. Ne samo ob času kopanja in raznega pretirane solnčenja hočejo biti čisto goli; tudi sicer se odpirajo po nekaterih deželah takoimenovani zaprti vrtovi in zaprte poljane, kjer se kretajo moški in ženske popolnoma goli. Ni čuda, da uvidevni možje vedno bolj nastopajo zoper tako ubijanje vsakega čuta sramežljivosti in grdo ponižanje človeškega dostojanstva na stopnjo živali.

Med nami je prvi ostro obsodil te žalostne izrodke novodobne podivjanosti zlati krški škof g. dr. Srebrnič. Lansko leto je izdal posebno poslanico svojim vernikom, v kateri pravi med drugim:

»... Velik in naravnost sramoten nered vlada v naših kopališčih. Velik nered je že to, da se moški in ženske kopljejo skupaj. Velik nered je v tem, da ni skoraj nikjer razdeljenih kabin, odkazanih posebej ženskam in posebej moškim. Velik nered je dalje, kar se pogosto opazuje, kako se v krajih, kjer ni nobenih kabin, javno slačijo in oblačijo pomešani med seboj moški in ženske, vmes pa tudi otroci obojega spola. Velik je nered, ker se uporabljajo za kopalno obleko kostimi, ki so izpod vsake kritike ter enostavno podirajo vso javno moralo.

Velik je nered, ker se v teh kostimih moški in ženske, pomešani med seboj, neženirano kretajo po cestah in javnih potih, pohajajo v njih na sprehod in izlete, v gostilne, kavarne in bifeje, v trafike in celo javne urade. Zgodilo se je celo, da so se ženske povsem nage odpeljale na parobrodu na izlet in se prav tako gole vrnile zopet v mesto. (Podoben slučaj se je zgodil lansko leto med nami na Golici, kjer so se moški in ženske solnčile povsem gole.)

Velik je nered, ker se v ferijalnih kolonijah na istih mestih javno slačijo in oblačijo, zabavajo in kopljejo udeleženci obojega spola.

Velik je nered dalje v tem, da se na javnih krajih poleg kopalnišč igrajo razne igre v kopalnih kostimih.

Na splošno mislijo mnogi tujei, da jim je pri nas vse dovoljeno; da so osvobojeni vsake vezi sramežljivosti in dostojnosti; da jih napram nam ne vežejo nikaki oziri. Panašajo se, kakor da so prišli med nekaj zaostali suženjski narod, kateremu so pojmi o dobrem in lepem povsem tuji. To nas krvavo boli. Zadnja krčma v najzakotnejšem selu se mora držati vseh mogočih predpisov in nikomur se ne dovoljuje izvrševanje kake obrti, dokler ni zadostil vsem tozadevnim predpisom; le za naša kopališča ni nobenih predpisov pa bodisi, da se goji kult nagote v najgršem smislu, pa bodisi, da mora vsled tega domače ljudstvo tudi propasti in stradati. Kdo ne bi protestiral proti takemu početju? Jaz vsaj ugovarjam proti neredu, ki vlada v naših kopališčih, javno in glasno.

Tako škof Srebrnič; sicer pa ne samo on; tu in tam je že tudi svetna oblast nastopila proti novodobni okužitvi popolne golote.

Občinska uprava mesta Belgrada je n. pr. že 28. avgusta 1929 izdala sledeče naredbe:

Člen 241: »Ni dovoljeno, da bi se v javnih kopališčih obenem kopali moški in ženske, temveč le v oddeljenih in ograjenih bazenih;

člen 246: oddelek za oblačenje in slačenje morajo biti popolnoma ločeni posebej za moške in posebej za ženske.

člen 254: za kopanje moških in ženskih morajo biti popolnoma ločeni oddelki. Kjer pa tega ni, se morajo odrediti določeni dnevi in ure, ob katerih naj se kopljejo moški in ob katerih ženske;

člen 242: moški kopalci morajo imeti moške kostime, ki morajo segati 20 cm nad koleni do oprsa in podobno tudi ženski kopalci. Kostimi morajo biti široki in dostojni. Prepovedani pa so kostimi iz prozorne tkanine in sploh kostimi, ki so pohujšljivi;

člen 243: prepovedano je prihajati in se zadrževati v kopalnih oblekah v bifejih in restavracijah.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!
Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezol!

Evharistične prireditve v Ljubljanski okolici.

Po sklepu dekanijske duhovščine se bodo dne 27. septembra 1931 popoldne vršili evharistični kongresi v St. Vidu nad Ljubljano, v D. M. v Polju, na Viču in na Igu.

Po govoru in pobožnosti v cerkvi se bo vršilo zunaj cerkve zborovanje z govoroma: a) mož in vera, b) cerkev in družina.

Govorijo: v St. Vidu: odvetnik dr. M. Natlačen in zdravnik dr. A. Breclj;

v D. M. v Polju: odvetnik dr. M. Krek in urednik Fr. Kremžar;

na Igu: prof. Grafenauer in zdravnik dr. Fr. Debevc;

na Viču: prof. dr. Karel Capuder in dr. J. Basaj.

V boju za pravične cene

Glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani se je tudi zganil in poslal glede nečuvnega odiranja na gospoda bana dravske banovine spomenico, ki navaja med drugim sledeča dejstva:

Glavni odbor Kmetijske družbe je v svoji seji dne 10. julija ponovno obravnaval današnji težki položaj našega kmeta, za katerega ni videti še tako kmalu izboljšanja. Najbolj žalostno pa je dejstvo, da za vse, kar ima na prodaj, mu drugi stanovi ponujajo naravnost sramotno nizke cene, medtem, kar mora sam kupovati, je še vedno drago kot tedaj, ko so bile cene za kmetijske produkte dvakrat tako visoke. Neverjetno pri tem pa je, da so navzlic nizkim cenam kmetijskih pridelkov isti v nadrobni prodaji nikakor niso ali pa le neznatno pocenili, tako da se konzum ne more zvišati. Konzumenti jih morajo skoraj ravno tako drago plačevati, kakor prej.

Še nikdar, niti v vojni dobi, ni bila razlika med nakupnimi cenami pridelkov in prodajnimi cenami konsumenta blaga tako velika, kakor dandanes. In kdo pobere ta ogromen dobiček? Maloštevilni stan, ki je zaščiten po svojem zakonito določenem stanovskem zastopstvu. — Razen tega je danes mnogo preveč ljudi, ki živijo od posredovanja pri nakupu in prodaji živil ter jih s tem neupravičeno podražuje.

PO SVETU

Italija

s Povejte g. Mussolini, ali je res vse to? Poročali smo že, da je prijazno slovensko vasico Strane pri Postojni nedavno uničil požar. Prihiteli so gasilci in drugi ljudje, da bi gasili in reševali. Pa čujte, kaj se je zgodilo! Miličniki in vojaki niso pustili gasilcem gasiti in so jih suvali in podili od gorečih domov. Vršile so se strašne stvari. Živina po gorečih hlevih je obupno tulila, ljudje so molili in kleli, vmes pa so se čuli rezki klici surovih miličnikov in vojakov, ki so s puškinimi kopiti pretepali ljudi in jim branili reševati pohištvo, obleko, ter živino, ki so jo že objemali plameni. Fašisti so pretepli več ljudi do krvi samo zato, ker so hoteli reševati svojo domačijo. Nekoga, ko je ravno skočil iz goreče hiše z nekaterimi stvarmi v rokah, so pobili na tla, kjer je obležal v mlaki krvi, stvari pa, ki jih je prinesel iz goreče hiše, so vrgli nazaj na ogenj. Medtem je bil besni element že v polnem razmahu in plameni so že zajeli cerkev. Okrog cerkve se je zbralo okrog 15 ljudi, ki se jim je po velikem naporu posrečilo obvarovati vsaj cerkev, čeprav so jim miličniki ves čas grozili. Gasilci po poročilu očividca sploh niso smeli gasiti. Zato je pogorelo prav vse. Skupno je zgorelo 14 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Mnogi ljudje so odnesli težke opekline, veliko pa so jih morali prepeljati v bolnišnico radi udarcev, ki so jim jih prizadejali miličniki. Kako je požar nastal, ni znano. Odkar se vrše v zadnjih letih v okolici Postojne vojaške vaje, so požari precej pogosti. Na Notranjskem so v teku kratkega razdobja pogorele sledeče vasi: Selce (dvakrat), St. Mihel (dvakrat), Hraše (dvakrat), Rakitnik in sedaj še Strane.

s Ne manjka jim denarja za potujčevanje. Fašistična vlada je zgradila pri Crnem vrhu nad Idrijo na višini 700 m nad morjem veliko kolonijo za dečke in deklice goriške dežele. Poslopje so nedavno otvorili in se sedaj v njem nahaja 223 otrok, prostora pa ima za 250 otrok. Tu se deca telesno krepi, duševno pa odtuja slovenskemu rodu in jeziku. Otroci telovadijo, se učijo italijanskih pesmi in fašističnega pozdrava. Kolonija se imenuje »Principessa di Piemonte«.

s Razno. V Ajdovščini so zaprli dva mladeniča, ki sta pela pesem »Sinoči je pela« ob spremljanju z violino. — Veliko škode je naredila suša v Vipavski dolini. Edino grozdje obeta nekaj. — V bližini Ajdovščine so začeli urejati letališče za zrakoplove. — V Trnovem pri Ilirski Bistrici je za župnega upravitelja ime-

Svinjina: Domača: kare 22 Din, vrat (šink) 18 Din, rebra 16 Din; hrvaška: kare 20 Din, vrat (šink) 16 Din, rebra 14 Din.

Te cene so se določile sporazumno z mesarsko zadrugo po daljših posvetovanjih in veljajo za blago s priklado. Za meso brez priklade veljajo pribitki, kakor jih je svoj čas objavilo tržno nadzorstvo s posebno odredbo.

Zdaj naj pa še gospodje podeželski mesarji store svojo sveto dolžnost in — mirna bo Bosna.

Dobiček, ki si ga delajo nekateri na račun kmeta in na račun konsumenta meščana-delavca, je tako ogromen, da se govori že o pravcatem oduševanju. In vendar ima oblast v zakonu ne samo možnost, ampak celo dolžnost uravnavati cene in preprečevati težmerne dobičke.

Visokospoštovani gospod ban! Da ne boste morda mislili, da je ta trditve pretirana, blagovolite se po svojih organih prepričati o naslednjih dejstvih:

1. Živina na sejnih je danes po 3—4 Din kilogram žive teže, boljši voli po 5—6 Din in le izjemoma se plača kak par po 7 Din kg; meso je po 16 do 20 Din, boljše po 24 dinarjev, brez kosti celo po 34 Din za kilogram; teleta so po 6—8 Din, meso pa po 20—24 Din kilogram itd.

2. Pšenica je po 150—160 Din za 100 kg, moča po 300 Din, kruh še vedno po 5 Din kg, najcenejše po 4.50 Din. Zemlje tudi niso nič večje in stanejo prav toliko.

3. Vino prodajajo vinogradniki po 2 do 3 Din, najdražje po 5 Din za liter; v gostilnih se toči še vedno po 16—20 Din. Znani so tudi primeri, ko je gostilničar kupil dobro vino po Din 3.50 za liter, prodaja ga pa po 24 Din.

In takih primerov bi se lahko naštel celo vrsto.

4. Če se gre v gostilno, so jedi in pijače ravno tako drage, kakor pred štirimi leti, četudi so cene pridelkom zelo padle.

V drugih banovinah so obrtniki sami videli težki položaj in znižali cene živilom.

Slovenski kmet je ob koncu svojih moči. Nima več možnosti, da bi svoje pridelke tako vnovčil, da bi dobil sredstva za plačevanje davkov in obresti dolgov. Posledica je splošno propadanje ne samo kmetij, ampak tudi rodovitnosti zemlje. Kdo bo plačeval davke, če se kmeta spravi v propast?

Jasno je, da treba v najkrajšem času kmetu pomagati, da ne bo prepozno. Zato Vas, visokospoštovani gospod ban, prosim glavni odbor Kmetijske družbe, da ukrenete takoj naslednje mere:

1. Naj se začne strogo izvajati zakon, da se odpravi oduševanje. 2. Naj se navzlic obrtnemu zakonu dovoli nadrobno prodajo mesa kmetovalcem, oziroma njih zadrugam in drugim kmetijskim korporacijam na stojnicah poljubno v vseh mestih in trgih in industrijskih središčih tudi po obrtno izvežbanih osebah. 3. Naj se vinogradnikom dovoli prodajo njih lastnega vina brez plačanja trošarine poljubno po vseh nevinorodnih krajih, posebno v mestih in industrijskih središčih. 4. V kolikor bi te mere presegle delokrog banke uprave, naj skuša ta pri ministrskem svetu doseči te olajšave in to čimprej, kajti gospodarska kriza se naravnost nevarno zaostruje.

Na naš pritisk in na pritisk javnosti so ljubljanski mesarji cene mesa končno le znižali. S 1. avgustom 1931 so cene mesu v Ljubljani sledeče:

Govedina: I. vrste zadnji del 17 Din, prednji del 14 Din; II. vrste zadnji del 15 Din, prednji del 12 Din; III. vrste zadnji del 10 Din, prednji del 8 Din.

Teletina: I. vrste: stegno, pleče, ledvična pečenka 16 Din, II. vrste 12 Din.

novan bivši kaplan Tabachi, rodona Poljak. — V Trstu so oni večer priredili fašisti majhno demonstracijo, pri kateri so vzklikali »Dol s papežem« in »Zahtevamo škofovo glavo«. — Peklenski stroj so iztaknili fašisti v Matenji vasi pri Postojni. Pripravljenega atentata so fašisti dolžili seveda Slovence. Vso noč so vozili v postojnske zapore starčke v najvišjih letih, mlade fante in može.

Nemčija

s Nevarna pot »Grofa Zeppelina«. Poročili smo že, da je te dni odplul znani nemški zrakoplov »Grof Zeppelin« v severne kraje. Iz nemškega Friedrichshafna mu je bila pot v Berlin, od tam v ruski Ljeningrad in preko Arhangelska do Franc Jožefove zemlje. V Hookerjevem zalivu na Franc Jožefovi zemlji je »Zeppelin« pristal na morju in se vračal z ruskim ledolomilcem Malyginom, ki mu je izročil tudi pošto. Na morju se je mudil zrakoplov le dober četrt ure, ker je bil ogrožen od ledenih plasti. Od tukaj je vzel smer bolj proti jugovzhodu južno od otoka Kainev in dosegel takozvano Severno zemljo (Nordland), ki se je prej imenovala Zemlja Nikolaja II., zatem pa Zemlja Ljeninga, in končno dosegel najsevernejši rt Azije, oz. Sibirije, Celjuskin. Ugotovilo se je, da je severna zemlja veliko večja, nego se je do sedaj mislilo; večja od Novaje zemlje. Znanstveniki so tu napravili važne posnetke in ledenje skorje, ki se tvori na trupu zrakoplova, je »Zeppelin« preletel v 5 urah. Nadaljnja projektirana pot do otoka Kamenov, na katerem je »Zeppelin« mislil pristati, in na daljnje Novosibirske otoke, pa se je morala opustiti zaradi megle in pa radi štednje s plinom. Na sliki v današnjem »Domoljubu« je približno zaznamovan tudi Zeppelinov predčasni povratek. — Če bi hotel zrakoplov od Franc Jožefove zemlje, to je od 82. vzprednika, pluti na tečaj sam, bi bil rabil samo 6 ur. Tudi vreme je bilo naravnost sijajno. Kljub temu dr. Eokener ni hotel na tečaj. Je že vedel, zakaj ne.

Rusija

s Največjo cerkev v Moskvi bodo porušili. Sovjetsko časopisje poroča, da je sovjetska vlada potom naredbe predpisala porušitev stare katedrale Odrešenika, ki je največja cerkev v Moskvi. Z delom se bo pričelo v najkrajšem času. Prvotno je imela vlada namen prezidati in povečati to cerkev, ter jo spremeniti v velikansko palačo Sovjetov, toda pozneje se je odločila za njeno odstranitev, češ da je ta cerkev, ki je bila sezidana v spomin na zmago Rusije nad Napoleonom, »grda« zgradba stare Rusije in spomin preveč na dobo aristokratov in veleposestnikov. Katedralo bodo porušili tekom 6 mesecev, nakar bodo na njenem mestu začeli polagati temelje za nameravano palačo Sovjetov. Zgradba bo po načrtih dovršena koncem 1933, tako da bo že lahko služila za jubilejno slavnost na koncu takomimeno vane petletke. V njej bo baje prostora za 20.000 ljudi.

Moravski pomočnik Ivan Skubic, ki je v petek popoldne utonil v Savi.

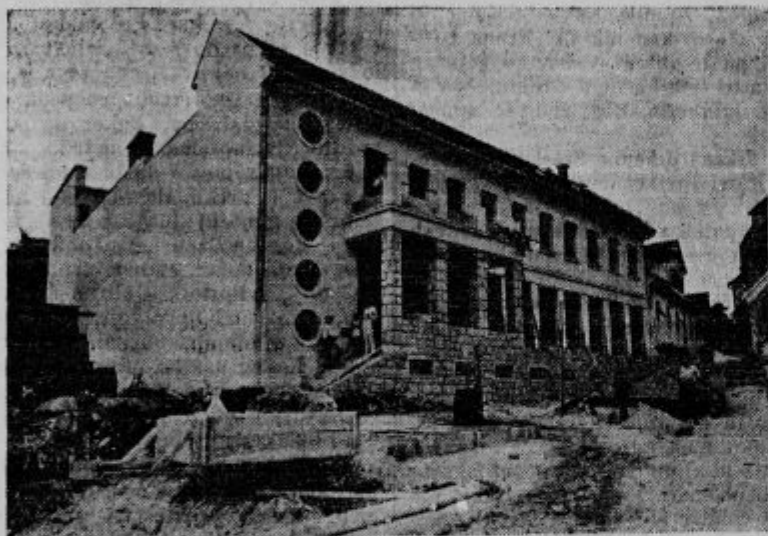

Majdica se lišpa.

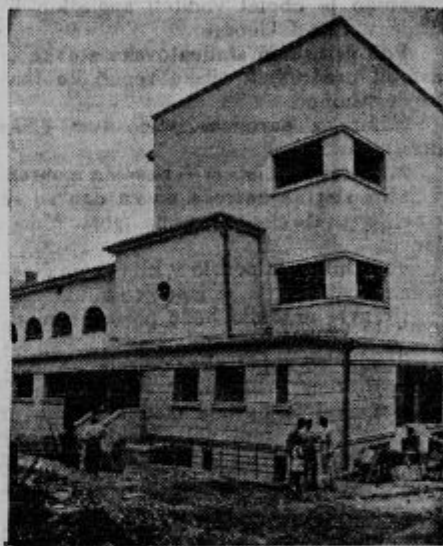
Majdica se pripravlja z mamico za izprehod. Obleče čisto opravo in v resnici dražestno izgleda. Med potjo vsi znanci občudujejo njeno novo oblekco. „Sej ni nova, samo s Schichtovim Radionom je oprana“ odgovarja ona vsa ponosna in vsi se z odobravanjem smejejo mali Majdici.

SCHICHTOV
RADION
PERE SAM!

SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA

Prosvetni dom v Novem mestu, katerega je v nedeljo, dne 2. avgusta prevz. g. knezoškof dr. Rožman slovesno blagoslovil.

Prosvetni dom v Novem mestu: pogled na zadnj. stran: oder in dvorana.

Francoski in nemški dijaki polagajo skupen venec pred spomenik vojaškega pokopališča v Douaiju, kjer leži pokopanih 36.000 francoskih in nemških vojakov.

Gospa Curie izročila ameriški raziskovalec radia Albert Soiland zlato svetinjo amer. radio-družba

Mehika

s Framasoni zopet dvigajo glave. V Veracruzu je prišlo do velikih izgrediv proti katolikom. V 24 urah so bile razbite 4 cerkve. Eno so izgrezniki zažgali in je zgorela do tal. Tudi v ostalih treh so zločinci zanetili ogenj, vendar pa se je posrečilo policiji in gasilcem pogasiti požar. Pri maši v neki cerkvi sta bila ubita dva duhovnika. Do neredov je prišlo zato, ker je vlada z ozirom na nov državni zakon odredila, da sme biti v pokrajini Veracruzu le 2000 duhovnikov. Zato je menda neki vernik izvršil atentat na guvernerja države Veracruz.

Drobne novice

Bivši španski kralj Albonz se je odrekel prestolu v korist najmlajšega sina.

Profesor Pestreiro je bil s 326 proti 6 glasovom izvoljen za stalnega predsednika španskega parlamenta.

Hudo je obolel voditelj angleških liberalcev Lloyd George.

Pod pritiskom študentske stavke je odstopil predsednik čilske republike Ibanez del Campo.

Stikov z narodom iščejo tudi grški ministri.

Madžari tudi iščejo — posojila namreč. Štiri smrtne nesreče na en dan so se pripetile pretekli teden na gori Montblancu.

4000 hiš se je podrla v kitajskem Nankingu. Povodenj jih je izpodjedla.

Državni uradniki bodo postali romunski župani. Zbogom neodvisnosti!

Bombe so zopet eksplodirale na ulici v italijanskem Neapolu.

Napetoet je nastala med angleško in perzijsko vlado radi petrolejskih vrelcev v Perzijskem zalivu.

600 komunistov so zaprli tekem tedna v Romuniji.

V globini 2400 m delajo delavci in stroji v Moro Velko v Braziliji.

Opij bodo proizvajale v bodoče v Turčiji le državne tovarne.

24.078 milijonov dolarjev so vredne ameriške železnice.

36 milijonov avtomobilov je ta čas na svetu.

31.148.000 prebivalcev šteje sedaj Poljska. Kmalu bo dobitela Italijo.

14 milijard Din bo posodila Francija Angliji, da ji pomaga iz težkole.

Proti papeškemu nunciju so bile demonstracije v češki Pragi.

Vojaške vaje so imeli Italijani na južnih obronkih Črne prsti.

Nekaj kratkoročnih kreditov dobi Nemčija. Edini uspeh londonske konference.

Za avtonomijo v okviru Španije so glasovali preteklo nedeljo katalonci. Kuj železo, dokler...

Prisporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

KAJ JE NOVEGA

d Deset let preteče dne 26. avgusta, odkar vlada Jugoslaviji Nj. Vel. kralj Aleksander, ki naj ga Bog čuva in ohrani še mnogo let!

d 40-letnice mašništva so obhajali 28. julija v Komendi pri Kamniku sledeči gosposdije duhovniki: Jožef Brešar, župnik, Velesovo, msgr. dr. Jožef Debeve, Ljubljana, Ferd. Erker, kanonik - dekan, Kočevje, Vaclav Filler, župnik, Dole pri Litiji, Dominik Jakelj, župnik v p. Lahovče, Janez Kalan, Ljubljana, Fr. Krumpetar, župnik, Sv. Gregor, Fran Pešec, dekan, Šmarje, Henrik Povše, župnik, Catež pod Zaplazom, msgr. Viktor Steska, Ljubljana, Janez Zabukovec, župnik, Komenda. — Odsotni so bili: Anton Hribar, župnik, Zalilog, Janez Pfajfar, župnik v p. Železniki, Alojzij Rudolf, župnik na Hrvaškem, Jos. Seigerschmied, župnik, Naklo. Sošolec je bil tudi profesor-kanonik dr. Franc Ušeničnik, ki pa je bil posvečen ko gojenec Germanika tri leta kasneje v Rimu. — Vse čestite gg. jubilate Bog živi še mnogo mnogo let!

d Za dekana dekanije Braslovče je imenovan g. Karel Presker, župnik v Šmartnem ob Paki.

d Za župnika v Stranica pri Konjicah je imenovan g. Anton Medved, kaplan v Novi cerkvi pri Vojniku.

d Pesmica o »popih« in pokojni pisatelj Levstik. V nekem listu smo ravno pred proslavo stoletnice Levstikovega rojstva čitali tudi neko pesmico o »popih«, kakor da bi bila ta najboljši odsev Levstikove duše in največje literarno delo. Da temu ni tako, nam kaže sledeče:

Levstik je kljub izredni telesni jakosti, začel rano bolehati. Ko je zaman iskal pomoči se je vdal v božjo voljo, marljivo hodil v cerkev in živel jako pobožno. (Glas. Zgodovina slovenskega slovstva, III. 219.) Z velikim spoštovanjem so dijaki opazovali slavnega moža, ko je molil dan na dan v kapeli sv. Križa v ljubljanski stolnici. Njegov življenjepisec Franc Levac poroča: »Po cele noči je premolil, zjutraj ob rani uri hodil k sv. maši, prejemal zakramente sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, z rožnim vencem v roki se je udeleževal cerkvenih sprevodov. Ljudem, o katerih je mislil, da jim je kdaj storil kaj žalega, je podal spet prijateljsko roko ter povrnil vsak dolg, vsako krivico, kar do zadnjega vinarja... Tako spravljen z Bogom in svetom, ves vdan v božjo voljo, je v hudih dušnih in telesnih borbah sklenil svoje življenje 16. nov. 1887.« Levstikovi zbrani spisi, V., str. 329.) Levstik je bil torej veren in preprosto pobožen. Dokaz, da možka samozavest in pokončna hoja pa tudi zelo bistra glava, velem, nikdar ne brani, pred božjim Veličanstvom se ponižati in mu čast dati. Samo prazni klasi stojijo pred Bogom pokonci.

d Bivši finančni minister dr. Stojadinovič letuje na Pohorju.

d Novi potni listi. Po naredbi ministrstva notranjih zadev se s 1. septembrom t. l. razveljavijo dosedanji jugoslovan. potni listi in se bodo izdali novi po 20 Din komad. Vsakdo, ki hoče potovati v inozemstvo, si mora po 1. septembru t. l. nabaviti

novi potni list, ki se bo izdal samo na podlagi krstnega in domovinskega lista ter 2 predpisanih novih slik.

d 40 let odkar je bil sprejet v službo k železnici je praznoval 1. avgusta eden najzvestejših sodelavcev pokoj. dr. Kreka, g. Jože Keršič iz Most. Naj bi bil še dolgo čil in zdrav!

d 50 let že črevljari 65 letni Franc Bračun pri Avsenekovih v Rajhenburgu. Delavnega in zvestega pomočnika Bog ohrani še mnogo leta!

d Novo lekarno je otvorila v Murski Soboti gđe. m. pharm. Zmavec.

d Nad 100 pristašev in prijateljev Ciril-Metodovega pokreta se je zbralo 28. julija v Celju pod vodstvom g. kanonika Cukala. Govorili so vseučiliški profesor g. dr. Grivec, g. profesor Sedivy, g. profesor Canjkar. Potom katoliške akcije naj se prenove zašla človeška družba in ves svet naj družijo ena vera in Cerkev.

d Neka ljubljanska gospoda si ne izmišlja nič slabšega, kakor da odhaja na počitnice v inozemstvo in tako odnaša denar v tujino, mesto da bi ostal doma. Kar v modo je prišlo, da odhajajo neki ljubljanski premožni ljudje v italijanska letovišča. Posebno ženske si domišljujejo, da niso dovolj nobel, ako ne prebijejo poletja v Opatiji, v Portorose ali na Lidu. Kaj nimamo mi sami dovolj prelepih letoviških krajev, v planinskem ali v obmorskem zraku. Nekoč nas bo minula potrpežljivost in bomo priobčili imena teh nezavestnih narodnakarjev obeh spolov, ki se ne zavdajo, kako grdo pljujejo v lastno sklado.

d Zopet so začeli »delovati« komitisi na bolgarsko-jugoslovanski meji. Slaba priprava za prijateljski sporazum med bratskima narodoma.

d Samoupravna oblastva in pobotniški koliki. Na vprašanje, ali so samoupravna oblastva za samoupravna podjetja dolžna pobirati ob izplačilu računov 1% pogodbeno in 3% pobotniško kolikovino, je ministrstvo za finance pojasnilo sledeče: Občinske elektrarne, plinarne, vodovodi in slična občinska pridobitna podjetja, ki imajo obče koristen namen, nimajo privatno-pravnega značaja, ker uživajo posebne ugodnosti in pravice. Vsled tega so tudi občinska pridobitna podjetja dolžna, da ob izplačilu računov pobirajo pogodbeno in pobotniško kolikovino.

d Plače je znižala Trboveljska premogokopna družba svojim rudarjem. Za koliko bo vsled tega premog cenejši, še ne vemo.

d Zgradba tramvajske proge iz Ljubljane v Št. Vid. Minister za javna dela je odobril, da se sme uporabiti za zgradbo tramvajske proge državna cesta iz Ljubljane v Št. Vid. S tem je zgradba tramvaja

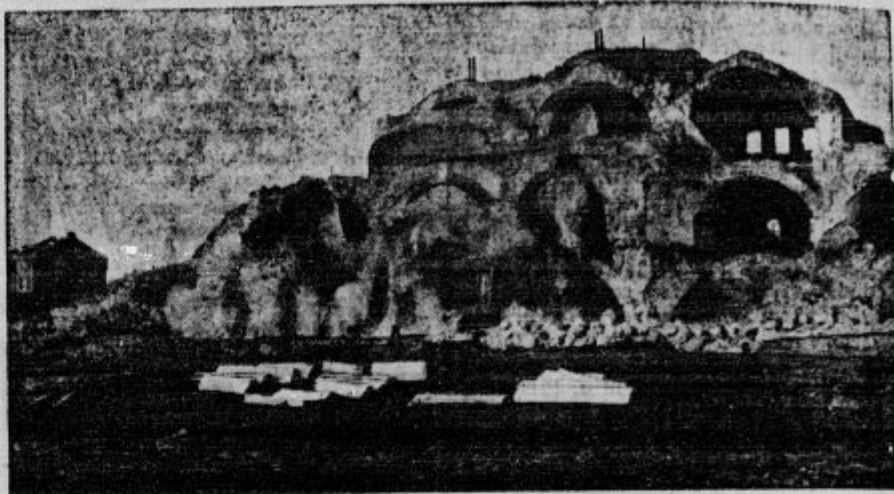
Z našo umetno

moštovo esenco „Mostin“

al lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izvrstno obetno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklene stekle na 150 litrov Din 30.—, po pošti Din 35.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kanc sinara. Ljubljana in drogeriji Wolfram nal. M. Kanc. Maribor, Gospeška 32.

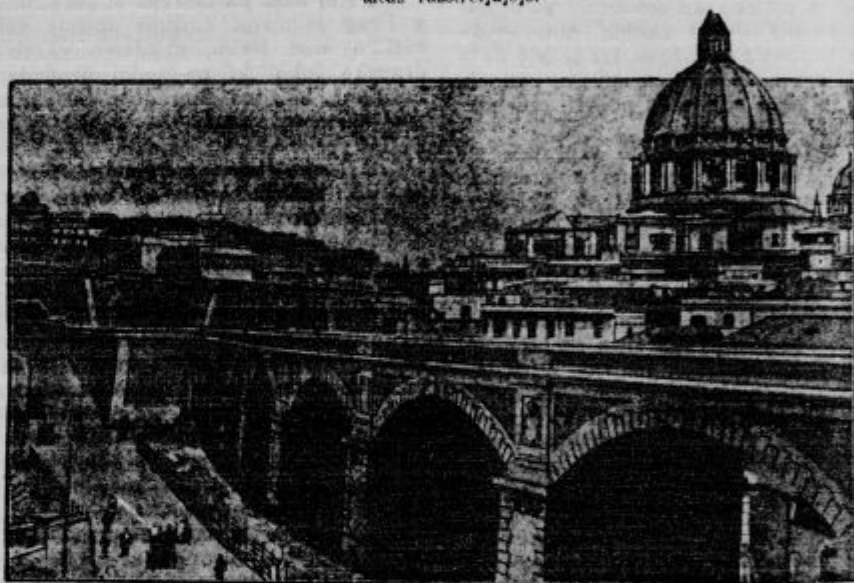
Ce. kee sc. Elizabete Thürinske v Marburgu, ki so jo v spomin letošnje 700letnice Elizabetine smrti obnovili.

Zadnji ostanki utrdbe »Visoki kavalirc« pri Köstrinu, ki jih Nemci v zmislu versailleske pogodbe tačas razstreljujejo.

Tisočletni grad Lenz, last nekoga berlinskega ritmojstra, ki je prišel te dni na prisilno dražbo. Cenjen je bil na 400.000 mark, a ponudil ni zanj nihče več nego 2000 mark.

Vatikanska teleznica, ki je domalega dovršena; v kratkem bodo vozili vlaki na vatikansko postajo. Naša slika kaže prehod skozi vatikanski zid.

Druga Kaligulova ladja, ki so jo odkrili na dnu izsušenega Nemiskega jezera. Ostanki so znameniti po sveji veličini in ustroju. Kakih umetnin ali dragocenosti niso našli.

»Medicinsko mesto« v Newyorku, v katerem nastanjajo vse medicinske raziskovalne institute, klinike in bolnišnice, ki so bili doslej raztreseni po mnogih hišnih blokih.

d **Tovarna za dušik v Rušah zgorela.** V ponedeljek, 3. avgusta zjutraj ob pol 5 je začelo goreti v ruški tovarni za dušik, ki je ena največjih tovarn te vrste. Ogenj se je silno hitro širil. Na lice mesta je prihitelo okrog 150 gasilcev z 12 motornimi in 2 ročnimi brizgalnami. Sele ob 10 dopoldne so vrli gasilci ogenj omejili v toliko, da je bila nevarnost katastrofe za vse Ruše odstranjena. Skodo je možno preceiniti na podlagi materiala, ki je bil shranjen v omenjenih treh skladiščih. Informacije, ki smo jih prejeli, pravijo, da gre za nič manj kot 700 vagonov karbida, 300 vagonov dušičnih gnojil, 1 vagon soli, 35 ton suhega superfosfata, 35 ton vlažnega fosfata, da ne govorimo o dragih strojih, orodju itd., ki je ogromne vrednosti in ki je tudi uničeno. Celokupna škoda gre prav gotovo preko 10 milijonov Din.

d **Desetim gospodarjem je pogorelo vse,** kar so imeli v ponedeljek 20. julija v Speharjih župnija Sinji vrh v Beli krajini.

d **Požar za požarom.** Ogenj je uničil skoraj vse Jermanu na Kozjaku, obč. Zg. Sv. Kungota. — Požar je upepelil dvoje kozolcev, isto in seno posestniku Alojziju Repniku v Vinjah, p. Dol pri Ljubljani. — Požar je uničil hišo posestnice Amalije Zulfičeve pri Sv. Miklavžu pri Sv. Juriju ob Taboru.

d **Pes jo je potegnil iz vode.** Na nekem pašniku ob Savi pri Bosanskem Brodu, ki je kakih 20 km oddaljen od vasi Poloja, je 12-letna deklica Mina Ristič pasla čredo živine. Poleg sebe je imela velikega pastirskega psa. Naenkrat se je dekletce nečesa spomnilo in začelo plezati na drevo, čigar veje se sklanjajo daleč nad Savo. Ko je plezala po omenjenih vejah, je nenadoma padla v vodo in se začela potapljati. Z zadnjimi naporji se ji je posrečilo, da je pomolila še enkrat glavo in roke iznad vode. To pa je opazil pes in se v naslednjem trenutku pognal v vodo ter zaplaval proti njej. Zagrabil jo je za obleko in jo privlekel na suho. Dekletce je bilo že nezavestno. Pes pa je ni zapustil, ampak je toliko časa glasno lajal, dokler niso prišli ljudje. Ko se je po okolici razvedelo o tem dogodku, so ljudje kar drli k revni družini Rističevih in ponujali za psa velike vsote. Toda Rističevi kljub siromaštvu, v katerem živijo, niso hoteli o tem ničesar slišati in bodo psa, ki se je izkazal s tako junaškim činom, obdržali doma.

d **Skala ga je dobesečno zmrcvarila.** 18 letni Alojzij Kolunder, delavec g. Juršiča v Selnici ob Dravi, je bil priden in marljiv delavec. Tovariši so ga zelo radi imeli. Visoko gori v kamnolomu je že delj časa grozila skala kdaj se bo odtrgala? Zabobnelo je v kamnolomu; tista skala se je bila odtrgala in zgrmela navzdol. Pod seboj je pokopala Alojzija Kolundra. Revež je bil na mestu mrtev; zaman so bili vsi poizkusi, da bi ga zbudili k življenju.

d **Kepa krvavečega telesa.** V Gornjih Igranih pri Splitu se je te dni pripetila težka nesreča. Pastarica Pera Šulenta je pasla svojo čredo na nekem travniku pod visoko steno. Naenkrat pa se je stena odkrušila in padla na nesrečno dekle. Za njo se je oddrobila še velika skala, težka okrog 600 kg, ki je tudi padla na ubožico. Pera je bila seveda takoj mrtva. Od njenega telesa ni ostalo drugega kakor kepa krvavečega mesa.

d **Ogromna plast sadre se je zrušila na delavce.** Te dni se je v rudniku sadre, ki je last nekega Izeta Šahaliča, v bližini Jajca pripetila strahovita nesreča, ki je zahtevala dvoje človeških življenj in dva težko ranjena. Te dni je Izet Šahalič začel z deli skupno s štirimi delavci. Ko so stopili v rudnik in začeli z odkopavanjem, se je naenkrat zrušila nanje ogromna plast sadre in zasula Šahaliča in delavca Stojana Smiljanoviča. Dva druga delavca, ki ju je tudi oplazila sadra, sta se še pravočasno umaknila. Takoj so pričeli z odkopavanjem nesrečnežev. Izpod sadre so po dolgem trudu izvlekli oba ponesrečenca, ki sta bila seveda že oba mrtva. Njuni trupli sta bili strahovito razmesarjeni. Po mnenju strokovnjakov je bilo sadre, ki se je vsula na delavce, za tri vrhane železniške vozove.

d **Pod kolesa mlatilnice sta prišla.** Iz Strehovec so pripeljali v bolnišnico v Mursko Soboto 73 letnega Gregorca Jožefa in njegovega okrog 12 letnega vnuka, ki sta po čudnem naključju prišla pod kolesa mlatilnice. Pri nekem gospodarju so končali z mlačvo. Mlatilnico so hoteli prepeljati k sosedu. Da ne bi vpregali živine, so privezali za mlatilnico dolgo vrvi. Ljudje so zgrabili vrvi in so začeli vleči. Zadnja v vrsti sta bila imenovani ded in vnuk. Komaj se je mlatilnica zganila, se je fant spotaknil in padel. Med padcem je zadel ob starca. Ta je zgubil ravnotežje in se je zvrnil čez fanta.

Preden sta se mogla dvigniti, jima je bila mlatilnica za petami. Dobil je tudi druge poškodbe. Večje poškodbe je utrpel tudi fant.

d **Žaga se mu je zarezala v vrat.** Na skladišču Ivo Pogačnik v Ljubljani so bili oni dan zaposleni nekateri kaznjenci, med njimi Jurij Rezar, posestnik iz Srednje vasi pri Kranju. Ko je Rezar žagal drva na cirkularski, mu je spodletelo in je zadel z vratom ob žago, ki mu je prerezala vrat v dolžini 15 cm. Rezar je bil takoj mrtev.

d **Na Stenarju se je smrtno ponesrečil** 14 letni Ernest Košir, sin lovca pri g. Lukmanu. Deček je najbrže nabiral v planini planinke in pri tem strmoglavil v prepad, kjer so ga našli z razbito glavo in zlomljenimi nogami.

d **Pri gradnji tunela je zasulo in poškodovalo** levo nogo 18 letnemu Janezu Jasensku iz Zasipa pri Bledu.

d **Pretep zaradi dekleta.** V nedeljo, 26. julija zvečer se je vnel prepri med fanti v vilotoču g. Šmida na Marofu pri Jurklostru zaradi neke dekle, ki je pila nekaj časa pri enem, potem pa se presedla k drugemu fantu. Po odhodu je dobil neki Zibret od svojega tekmeča dve opasni rani z nožem. Zdravnik je odredil, da se ranjeni Zibret prepelje v celjsko bolnico.

d **V vreli lug je padel štiriletni Rezarjev** Peterček v Guštanju. Revček je umrl po dvo-dnevnem silnem trpljenju.

O Zlatice ste pesnice prebrali —
na kraju zgodbe boste vsi priznali:
Ta lepi uk dekleta opominja,
kako naj zraste dobra gospodinja.

Da srečna bo v življenju kot ženica,
naj gesto bo il zlata ta resnica:
Nad miljo Zlatorog ni mila —
tako je Zlatica učila...

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko miljo Zlatorog!

d Tudi v krompirju nisi varen pred strupenino. Delavka iz litijske predilnice je šla te dni kopat krompir na njivo. Nankrat se ji je začel ovijati gad okrog noge. V zadnjem hipu je skočila v stran, sosed Brežnik pa je ujel lepega gada v precep.

d Vagoni so zdrknili s tira. Oni dan se je na gozdni železnici tvrdke »Varda« pri Sarajevu pripetila huda železniška nesreča, ki je zahtevala smrt dveh kretničarjev Stjepana Sokoliča iz Hoče in Miloša Sitiča iz Strbice. Vlak s 15 vagoni, natoovorjenimi z bruni, je kmalu po 10 odpeljal v postaje Ravna gora proti postaji Brod, najbližjemu kraju blizu Hoče. Na nekem kraju so se bruna zagostila, vagoni so zdrknili s tira in se prevrnili. Vsi kretničarji so poskakali z vagonov in se rešili, razen omenjenih dveh, ki so se nanju podrla bruna. Pozneje so ju sicer potegnili še živa izpod brun, vendar sta na prevozu v bolnico podlegla ranam.

d Strela ubila očeta in sina. Ob priliki zadnje neurja so se podali Golobovi iz Sv. Vida pri Ptujju na košnjo. Proti poldnevju je nastala nevihta, pred katero sta se 45 letni oče Anton in 17 letni sin Viktor zatekla pod neko drevo, Golobova žena pa pod kup sena. Oče in sin sta obesila koso na drevo, toda to je bilo usodno za njiju. Strela je udarila v drevo ter končala življenje očetu in sinu.

d V Savi med Tomačevim in Jaršami je utonil 25 letni Ivan Skubic, mesarski pomočnik.

d Ločitve bridki čas. V Litiji je umrla E. Zupančič, mati nedmojstra. — V Ljubljani sta umrla Janez Pretnar in Anton Bozja. — V Vojniku je odšla nenadoma na drugi svet M. Lipovšek, žena državnega cestarja v pokouju. — V starosti 72 let so pokopali na Podbrežju zasebnico Rozo Maher. — V Gaberju pri Celju je šla po večno plačilo Marija Walland, vdova strojevodje v pokouju. — V Ljubljani je zaspala v Gospodu gd. Irma Anžič, uradnica pri Vzajemni zavarovalnici. — V Gotovljah pri Celju je preminula 81 letna Marjeta Kranjčeva. — V Ljubljani je zapustila dolino solz ga. Frančiška Plestenjak roj. Poženel. — Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je izdihnil ob. tajnik g. Ivan Lassarbacher. — V Skofji Loki je zaspal v Gospodu urar g. Franc Benedičič. — V Kamniku so pokopali kleparskega mojstra g. Josipa Bahalo. — V St. Juriju ob juž. žel. je umrl kulturni delavec g. Franc Žličar. — V Mariboru je preminul profesor v pokouju g. Miroslav Šijanec. — V Duplah so pokopali posestnika in mesarja g. Antona Kuharja. Blagopokojnim večni mir, preostalih pa srčno sožalje!

d 43.834 dinarjev globe je dobila neka krojačeva žena z Dunaja, ker je hotela vtihotapiti preko meje v Jugoslavijo 2 kg saharina.

d Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef« grenčica na naravnost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drožerijah in špicerijskih trgovinah

PO DOMOVINI

Pehvala kmetijske podružnice.

(Ribnica.)

Dne 14. maja se je vršil v Ribnici občini abor podružnice Kmetijske družbe. Zoper pravilnost občnega zbora so se pritožili na glavno družbo Anton Joras in Ribnice, Ivan Marolt iz Čerenje vasi, Franc Arko iz Bukovice in Jože Klun iz Ribnice, čed da se je občni zbor vršil nepravilno, pristransko, da podružnica nič ne dela itd., akkucioš se — kakor vedno — tudi na kraljev manifest. Na to pritožbo je dala glavna družba sledeči odlok: Gospod Anton Joras, pos., Ribnica 148 na Dolenskem. Glavni odbor kmetijske družbe tamošnje podružnice od 14. maja t. l. Iz Vaše pitožbe, kakor tudi iz pojasnila načelnikstva ni mogel glavni odbor ugotoviti nobene nepravilnosti in zato ne more tudi tega občnega zbora razveljaviti. Iz poslovanja podružnice je razvidno, da vrši nabelsivo popolnoma pravilno svoje naloge in da bi Kmetijska družba želela, da bi pri marsikateri podružnici to poslovanje bilo tako živahno in v redu. Iz tega razloga se Vaš protest odkloni. — Tolklo udom kmetijske podružnice v vednost, da se še bolj vrsto oklene svoje stanovske in strokovne organizacije. Baniam je kamil prekinjati, pa je blagoslavljaj.

Par novice.

(Blagovica.)

Poročil se je občinski in šolski odbornik in duša naše hiralnice, g. Josip Zavbi z gospodično Marijo Grill, sestro našega pok. organista. Otroci iz prvega zakona so dobili zopet skrbno mamico. Tudi vsi njegovi in njeni znanci in prijatelji jima ob tej priliki žele obilo sreče na poti skupnega življenja. Zena je zvest in dolgoleten naročnik našega lista. — Dobili smo novega organista g. Stanka Skoka, ki z veliko vneom in v splošno zadovoljstvo vodi naš pevski zbor.

d Dne 27. jul. mi je nekdo na vožnji iz Novega mesta v Mirno peč na visku pomotoma zamenjal klobuk. Svojega žrnega dobi pri meni, zelenega naj mi pa vrue. J. Fabjan, Hmelčec 8, p. Mirna p.č.

Nesreča ne počiva.

(Trebnje.)

V Dol. Ponikvah se je zgodila težka smrtna nesreča. Popravljali so obcesni jarek. Trije delavci in cestar France Zakrajšek doma na Dol. Ponikvah, so dvigali z debelo žrdjo na »kontrapezar težak kamen. Pri dviganju pa se je utrgala veriga, žrd, ki so jo drugi trije doli tiščali, in je z vso svojo težo padla na Zakrajška. Takoj je padel v nezavest, a je kmalu zopet prišel k zavesti. Popoldne ob 2 je padel zopet v nezavest, ter četal nezavesten dva dni. Peljali so ga v bolnico, kjer so ugotovili, da je imel lobanjo dvakrat počeno, vnetje možganske mrene in težke notranje poškodbje. Z bolnice so ga poslali nazaj domov, ker je po približno 12 urnem trpljenju izdihnil. Pokojni je bil star 36 let. Cestarsko službo je opravil 15 let. Celi družini Zakrajškovi iskreno sožalje! — Posestnik Zupančič Tone v Jezeru ima že od 1. marca t. l. žrebca iz banovinske žrebčarne, s imenom »Karabec«. Ker pa ima posebno veselje do konj, je pred 14 dnevi dobil od žrebčarne še enega žrebca, ki se je imenoval »Noni«. Je pa Noni zelo muhast; če le more, udari z zadnjimi nogami. Dne 28. t. m. dopoldne je peljal Zupančič s svojim tovarišem Jožetom oba žrebca na sprehod. Ko prideta v Lukovc, se mislita vrniti. Kar nenadoma se muhasti Noni obrne, stopi par korakov nazaj in udari Karabeca v zadnjo levo nogo s tako silo, da mu jo odbije.

Gasilci.

(Stranje-Godič.)

Združeni Stranjski farani in Godičani smo ustanovili l. 1929 ProstoVOLjno gasilno društvo. Društvo si je l. 1930 postavilo ličen gasilni dom ob stranjski šoli, ki krasi okolico šupne cerkve v Stranjah in je pncos nam vsem. Dom pa ni prezen. V njem stoji motorna brigalna, ki je že pokazala svojo moč pri požaru v Bistriču. Dom in brigalna nam je blagoslovil v juliju 1930 domači šupnik Langerholc. — Društvo pa ima prevoznokulturne namene. Nabavilo si je godbo fanfar, ki je prva te vrste v Jugoslaviji. Člani so se dobro priučili igre na fantare in spremljajo društvo pri vsaki priložnosti.

Med brati na Westfalskem

(Hamborn o. R.)

Naše društvo je praznovalo god prijubjenega vodje, rektorja Baken-a. Kakor lmsako leto je tudi letos bila dvorana nabit polna. Člani društva sv. Barbare kakor tudi Bratovščina so gojitelji cvetlic; to je pokazala okćinana dvorana in misle. Ko je slavljence dospel, je bil sprejet z burilno živijo klici. Posebno je bil presenečen, ko je zadonela pozdravna pesem, po kateri je sledila v srce segajoča žestitka. Slavnosti se je udeležil g. rektor Hulsman, velik prijatelj Slovencev, ki nas je pozdravil v kratkih in v srce segajočih besedah v slovenščini. Dalje nas je posetil predsednik Jug. kat. družtev g. Lindič, ako ravno je bil povabljen še na več drugih krajev. Predsednik Oprenšk je otvoril slavnost s kratkim pozdravom, potem se sledile lepe pesmi: To je Gospodov dan, Kje dom je moj, itd. Lepemu petju so dolgo poskakali. Sledile so razne deklamacije, slednjič so vprizirili amesno igro »Vaska negavica ima luknjco. Gosp. godovniku so dali različna darila. Kmalno je predsednik »Zvezec« g. Lindič govoril o vsehah in ciljih naše zveze. Posebno je poudarjal da imamo dolžnost spoštovati naše voditelje, in da narod, ki tega ne stori, ne velja nič. Spominjal se je tudi pok. g. Viljema Kocasterja, ustanovitelja tukajšnj. društva, katero je nastareše v Nemčiji ter bo praznovalo prihodnje leto tridesetletnico. G. Kocster je bil prvi, ki je organiziral Slovence na Nemškem, za kar vso moravo biti še danes hvalehni. Društvo ima tudi vsevki ošek, kateri obstoji že 6 let in šteje 32 dobrih pevcev. Veliko se jih je iselilo v Holandijo, Francijo in Belgijo in jih zelo pogrešamo. Ošek nastopa pod imenom »Zvon« in deluje pri vseh prireditvah. V prvi vrsti ne gre za naše slovenske pesmi, pa tudi katero nemška. H koncu govora nas je predsednik Zveze še kratk vrabil, naj se zvesto oklenemo naše lepe veske in narodne organizacije in si na ta način sklamno bližiti naše težko stanja.

Sprejem novega gosp. župnika.

(Mengša.)

Slovesno je bilo 28. julija razpoloženje v Mengši. Raz visoke mlaje so veselo zaplele trobojnice, cerkev in okolica cerkve vsa okrašena, hiše okrašene z zastavami. Trg pred cerkvijo se je okoli 3 napolnil s množicami faranov. Duhovščina, občinski odbor, društva, Marij. družba, školska mladina, vse je v slavnostnem razpoloženju pričakovalo novega nadžupnika g. Janka Sušnika. Kmalu po 8 so zvonovi veselo zapeli, topili so pokali, novi nadžupnik Janko Sušnik prihaja. Pri je novega nadžupnika pozdravil dekan kamulsko dekanije g. Matej Ribar, v imenu mengeške nadžupnije je pozdravil g. kaplan Stanko Skrbec, za misijonšče v Grobljah superior g. Fla, v imenu triške občine župan g. Peter Lipar, za Katol. presvetno društvo predsednik g. Gorenc Ignacij, nato je pozdravil načelnik gasilcev, zaslopnik telovadec in Bralnega društva, žilnica Marijine družbe. Za šolsko mladino sta pozdravila en učence in ena učenkca, katere je novemu nadžupniku izročila krasten šopek cvotic. Nato se je ljudstvo podelo v cerkev, katera je, vsa v zelenju in lučih, kakor govesia pričakovala svojega ženina novega nadžupnika. Po blagoslovu z Najsvetejšim se farani kar niso hoteli raziti, samo da bi še vkleti svojega novega pastirja. Zvečer so cerkveni pevci in mengeška godba priredili krasno uspešno podokolno pevno nadžupniku na čast. Omeniti moramo še, da so mengeški faranje in mošje postavili med drugim tudi 4 krasne mlaje novega župnika na čast. Mlaje so skupaj visoki 156 metrov in takih mlajev v Mengši najbrž še ni bilo. Mlaje je daroval graščak g. Anton Stare.

Za misijone.

(Gumnišče pri Ljubljani.)

Naša lepa podružnica si je s prostovoljnimi prispevki soseske nabavila krasno novo mašno knjigo, v rdečo vanje vezano, z zlato obrozo. Staro mašno knjigo, dobro ohranjeno, smo pa darovali »Klaverjevci« družbi za ahriske misijone. Tej knjigi, ki je bila tiskana l. 1803, bo družba dala vrniti vse novejšo mašo, pa bo potem popolnoma dobra.

Kmetje, oklenite se Kmet. zveze!

Nova maša

Gradenc pri Žužemberku)

Dne 12. julija smo doživeli dan, ki nam bo ostal vedno v spominu. Sprejeli smo v svojo aredo rojaka-novomašnika, č. g. misijonarja Jožeta Gracarja. Vaščani smo mu priredili prav prirozen sprejem. Pri vohodu v vas je novomašnika, ki je pritelj sprejemstva dveh svojih sorodnikov-redovnikov, sprejela in pozdravila cela vas. Pozdravila ga je v imenu Mar. družbe gđ. Ivanka Vidmarjeva, v imenu mladine pa šolarica Anica Črnačeva. G. novomašnik se je ginjen zahvalil za prijazen sprejem. Med pokanjem topičev in slovesnim zvonenjem smo g. novomašnika sprejeli v domačo cerkev, kjer je po kranem govoru vzvišenih nalogah duhovnika podelil novomašniški blagoslov. Novo mašo je g. novomašnik opravil v župni cerkvi v Hinjač. Prididal mu je smihelaki župnik g. Al. Zupanc. Naslednji dan je g. novomašnik opravil sv. daritev v domači cerkvi za blagor svojih svaščanov. G. novomašniku kličemo vai: Bog blagoslovi Tvoje delo v vinogradu Gospodovem! Vaščani.

Radio

Radio program od 6. do 13. avgusta

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Od 6. do 9. avgusta postaja ne obratuje radi (litesja strojev).

Nedelja, 9. avgusta: 9.00 Kmetijsko predavanje — 9.20 Prenos cerkvene glasbe — 10.30 Venko predavanje — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče — 15.30 Prenos z Rožanske Slatine — 17.00 Pevalki zbor z Jezice pri Ljubljani — 20.00 Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta — 20.30 Samospevi g. Mirko Puglja — 21.15 Prenos plešne glasbe s Park hotela na Bledu — 22.00 Čas, dnevne vesti — 22.15 Salonski kvintet. — Ponedeljek, 10. avgusta: 19.30 Vrtinarstvo — 20.00 Večer salonski kvinteta. — Torek, 11. avgusta: 19.30 Slovensko pravorečje — 20.00 V spomin na zadnje umeščenje koroskega vojvode — 20.30 Prenos iz Zagreba. — Sreda, 12. avgusta: 19.30 Literarna ura — 20.00 Orgelaki koncert fr. Kazijana Kričaja — 21.00 Salonski kvintet.

31

RAZNO

Obnova snovi v Elovekem telesu. Voda, ki sestoji iz nje naše telo, se obnovi povprečno vsake tri tedne. Ker tvori ta voda 93% našega telesa, pomeni to, da se 0,9 vsakega človeka popolnoma obnovi vsakih 21 dni. Dušik, bistveni del beljakovine v mišicah, se obnavlja povprečno v roku 290 dni, železo pa v času 300 dni. Druge snovi kakor apno in fosfor, ki sestavljata kosti, se bistveno trajajo.

Svež kruh. Svež, komaj pečen kruh je zelo okusen in zapeljiv, je pa tudi zelo škodljiv. Ne da se razgristi, marveč se z grizanjem in tvorijo trde kepice, ki kar same zdravijo v goltanec. Zelodčni sok pa teh kepice ne more razkrojiti, zato leže v želodcu kakor kamenje ter motijo prebavo. Čisto svež kruh je torej zdravju škodljiv.

Šivalni stroj v ziml. Marsikatera žena se čudi, da njen šivalni stroj pozimi tako težko teče. Temu je kriv suh zrak v zakurjeni sobi; olje se v

Pravni nasveti

Zakotno pisaštvo. M. T. K. Vprašujete, če se smatra za zakotno pisaštvo, ako delate koncepte ali tudi originalne prošnje prijateljem in znancom za sprejem v službo, za vojaške olajšave i. t. d. To delate le iz prijaznosti in brezplačno. — Če res tako delujete, kakor pisate, ne more biti govora o zakotnem pisaštvu. Le če bi se redno in proti plačilu ali drugačnim protislužbam pečali s sestavljanjem uradnih vlog bi se moglo trdit, da se bavite z zakotnim pisaštvom.

Skrajšani rok. S. A. Z. Pri letošnjem naboru ste bili potrjeni za polni 18 mesečni rok. Vaš brat je odslužil skrajšani rok in je posestnik. Vi pa ste tudi od leta 1928 lastnik posestva, vendar postanete »gospodar« to je nastopite posest in vitez posestva, ko boste 24 let stari. Prošiti nameravate za skrajšani rok in vprašate, kakšne priloge je treba prošnji priložiti. — Nepotrebno je delati prošnjo za skrajšani rok, ker nimate pogojev zanj. Ker je že vaš brat služil skrajšani rok, boste morali v odslužit polnega. Prošnji za skrajšani rok je pa priložiti rodbinsko polo in listine o vojaškem službovanju rodbinskih prednikov.

Kaj je »polni rok«? N. L. Vaš drugi brat je bil potrjen za 18 mesecev, vendar je bil po šestih mesecih valed stalne nesposobnosti odpuščen. Ali je služil polni rok? — Ne more se smatrati, da je brat, ki je že služil le šest mesecev odslužil polni rok. Zato tudi vaša prošnja, da bi vi, ki ste bili za njim potrjeni, služili skrajšani rok, ne bo imela uspeha. — Glede sprejema v železniško šolo v Nišu, o kateri vprašujete, se obrnite na direkcijsko dotične šole.

Še o skrajšanem roku. A. G. D. Oče je služil polni rok; prav tako tudi prvi sin. Nato sta bila dva sinova dvojketa naenkrat potrjena ter je tisti, ki je bil po abecedi prvi, prepuštil pravico do skrajšanega roka drugemu. Četrti sin je zopet služil polni rok. Ali ima peti sin pravico do skrajšanega roka? — Peti sin bi imel pravico do skrajšanega roka, če bi bila dva njegova brata neposredno pred njim po vrsti odslužila polni rok. V vašem slučaju bo pa to težko reči, ker je drugi dvojketa služil skrajšani rok. Ker je bil ta že pri naboru uvrščen za onega, ki je po abecedi pred njim, bo ta uvrščen vsekakor veljala tudi sedaj, ko boste šteli, koliko sinov je pred petim odslužilo polni rok. Ker je po tem štetju pred petim

sinom le četrti odslužil polni rok, četim je tretji (t. j. drugi dvojketa) odslužil le skrajšanega, bo moral peti služiti zopet polni rok. Ni pa izključeno tudi naziranje, da sta dva sina pred petim (t. j. prvi dvojketa in četrti sin) odslužila polni rok. Če se bo vojaška oblast postavila na to stališče, bi peti sin dobil le skrajšani rok. Vložite prošnjo.

Kako dolgo bom služil? A. L. V. Oče je star 73 let, edini brat pa 35 in je služil v svetovni vojni. Kako dolgo bom služil jaz, drugi brat? — Za pravilen odgovor je potrebno vedeti če in koliko časa je bil oče vojak in če je brat služil aktivno ali samo kot črnovojnik ter rojstna leta vseh treh rodbinskih članov.

Pravica do skrajšanega roka. I. B. Č. Oče, ki je posestnik, je star 55 let, drugi sin je star 15 let prvi pa je bil letoš potrjen za polni rok. Ali ima pravico do skrajšanega roka? — Da; prvi sin ima v smislu člena 49 točka 2 prvi stavek zakona o ustrojstvu vojske pravico do skrajšanega roka. Vložite takoj prošnjo in priložite rodbinsko polo. Opozarjamo, da se prošnje, ki niso vložene v 3 mesecih po naboru, ne vpoštevajo. O tem, da je oče invalid in o posestvu, pa v prošnji ni treba pisati, ker to pri določevanju skrajšanega roka sploh ne pride v poštev. Ne oprostitev pa ni misliti, ker je vojaška komisija očeta spoznala za sposobnega za delo.

Poprava občinske poti. K. Z. I. Če je pot že popravljena in niste svojega deleža z delom odslužili, ste pač dolžni plačati. Če ste imeli vi sklenjen dogovor glede poprave občinske poti, a se je nato delo brez vzroka oddalo drugim, lahko zahtevate odškodnino. Pred tožbo vas pa svarimo, ker iz vašega dopisa izhaja, da vam bo težko dokazati sklep pogodbe.

Odškodnina za kokoši. B. F. D. Radi bi dobili odškodnino za škodo, ki jo je lisica napravila pri kokoših in vprašate če obstoji v ta namen kakšen fond in kje. — Takega fonda ni. Ker ste kokoši najbrže preslabo zaprli, vam ni nihče dolžan povrniti škodo, ki jo je napravila lisica.

A.: »Ali vi tudi uganjate šport?«

B.: »Seveda. Kako pa naj sicer človek zdrav ostane?«

A.: »S kakšno vrsto športa pa se pečate?«

B.: »Pisemske znamke zbiram.«

Mina Boštjanova

Roman.

Nemško spisal Paul Keller, prevedla Marija Kmetova

»Ne, vam ne, ker ste tako pametni. Vam se ne da denarja ukrasti.«

»Torej bom shranila vaš denar in vam napisala prejemnico.«

»Ni trebal Kdor da kaj Mini Boštjanovi, ne potrebuje nobenih potrdil.«

»O, pa, mojster Klander! Lahko se pripeti, da me popoldne doleti kaka nesreča, ali me zadene kap — pa ne bi nihče vedel, čigav je ta denar!«

Ko je Mina pisala prejemnico, ji je prišel neki načrt na misel.

»Mojster Klander, nekaj bi vam lahko svetovala. Znano vam je, da je umrl stari Čebelar. Imel je hišico, ki je sicer pokrita s škodljivimi, a je prav lična. — No, pa saj je bil tesar. Hišica je na lepem kraju. Ima dve večji sobi, kuhinjo, dvoje podstrešnih izb in še klet. Čebelarjevi dediči, ki bivajo drugje, so mi ponujali hišo za trideset tisoč dinarjev. Zraven spada prav ličen vrt z rodovitnim sadnim drevjem in še skoraj dvoje juter polja srednje vrste. Ondi se pridelata žito in krompir. Vsega je dovolj za vas in vašo ženo; še kakega prašiča si boste čez zimo priredili.«

Kovač je ugovarjal, češ, da ni poljedelske sorte, a njegova žena, ki je bila nekoč za veliko deklino na kmetiji, pa že dobro umeje polje obdelovati. A saj ima kovačnico in stanovanje, kaj naj bi še s Čebelarjevo hišo?

Tedaj mu je Mina razložila, da naj preuredi to

hišo za letovištarje. Saj hoče vsako leto več in več ljudi v Loko, kjer je zdravo, lepo in ceneno življenje. Naj preuredi hišo v ta namen; sicer bo nekaj stroškov, a to se bo vse povrnilo. Torej naj sobe lepo prepleska, naj poskrbi za dobre postelje, postavi naj okusno pohištvo, naj obesi nekaj lepih slik, ki mu jih bo ona izbrala; dalje naj okraši okna z zavesami, položi v vsaki sobi pod mizo kako preprogo, naj napelje električno luč in si nabavi najpotrebnejšega posodja za v kuhinjo. Pred hišo, ondi, kjer je najlepši razgled in daje velik oreh lepo senco, naj postavi klop z mizo.

Kovač se je prijel za glavo.

»Za božjo voljo, gospodična, preden bom vse to spravil skupaj — kolikokrat bom pa še moral zadeti srečko?«

»Nič več! Za nakup in vso opremo zadošča vaš denar, če prodaste še motorno kolo. Če pa ne bi imeli zadosti, zakaj slabih stvari je bolje, da jih človek ne kupi, pa vam posodim tudi jaz. Naš mizar in pa sedlar vam naredita vse dobro pa poceni.«

»Saj sta moja prijatelja.«

»Torej! In koliko bi vam donasala hiša? Koliko bi zahtevali za sobo s souporabo kuhinje in še za kamrico z eno posteljo?«

»Nič ne vem,« je odvrnil kovač, »še nikoli nisem bil na letovišču.«

»Sto dvajset dinarjev na teden!« je dejala Mina. »To je prav poceni. In ker toliko ljudi silijo vsako poletje v Loko, bodo cene narasle. In zdaj izračunajte, koliko bi dobivali mesečno!«

Mojster Klander je sedel pred Mino ko velik, neroden šolar pred učiteljico. Bal se je, ker je bil slab računar. Toliko je le dognal, da ima mesec štiri tedne in da je štirikrat sto dvajset približno petsto.

»Petsto dinarjev,« je slednjič dejal.

Zivljenje za življenje

(Nadaljevanje.)

Bilo je samo eno nesporno in nedvomno dejstvo: jaz nisem smel več trpeti, da bi bil morilec mojega očeta še nadalje mož moje matere.

Bilo je pa pred menoj še drugo dejstvo, ki ni bilo nič manj jasno: nisem mogel tega človeka naznaniti pravici, da ne bi ta udarec ubil matere ali ji vsaj za vedno zagrenil in uničil vse življenje. Torej je bila moja naloga silno težavna, moral sem biti sam sebi sodišče, sodnik in rabej v lastni zadevi. Kaj so me brigali prazni razlogi za ali proti? Moral sem najprej poslušati svoj sinovski nagon in ta nagon mi je vpil: ubijaj!

Moral sem torej ubijati.

Korakal sem tibo in moja misel se je neprenehoma vrtela okrog te točke z neko žalostno nalado, zakaj čutil sem, da se moja neodločnost izgublja in da dobivam voljo do dejanj.

Ko sem bil spet pod spomenikom zmage, sem se nenadoma spomnil, da sem tu zadnjič srečal enega od svojih sošolcev iz zavoda, ki se je večera ustrelil.

Ta spomin je v meni vzbudil s skrivnostno možjo vrsto novih misli.

Ustavil sem se z drhtečim srcem.

Videl sem pred seboj rešitev iz tega mučnega položaja. Trenutna predstava me je spet vsega osvobodila in vdal sem se ji brez premisleka.

Očima sem obsodil na smrt v imenu svoje nenapisane pravice sina maščevalca. Ali ga ne bi mogel prisiliti, da umre od svoje lastne roke? Ali nisem imel v svojih rokah sredstev, s katerimi bi ga lahko prisilil do samounora?

Če bi šel k njemu in mu brez mnogih ovinov in namigavanj rekel: »Tu imam dokaze, da ste vi morilec mojega očeta. Dajem vam na izbiro: ali se boste ubili sami, ali pa bom vse povedal materi.«

Kaj bi mi neki na to odgovoril?

On, ki je ljubil svojo ženo naravnost malikovalsko, ali bi on bil pripravljen dopustiti, da bi mati vse izvedela, čeprav bi ga pozneje smatrala za nesramnega, zahrbtnega morilca?

Ne, nikdar. Rajši bi umrl.

In moje srce, ki so ga ti žalostni dogodki tako stiskali, se je takoj vrglo proti temu upanju, ki se je kar na lepem odprlo.

>Izpolnil bi svojo dolžnost in na mojih rokah

bi ne lepela kri... Moje vesti bi ta madež ne težil.«

Cutil sem v sebi neskončno olajšanje ob tej misli, ki me je oproščala očitkov vesti, ki so me napadali že v naprej ob sami misli na dejanje, ki sem ga imel storiti.

Risal sem si v mislih bodočnost, ki bo končno vendarle še enkrat prosta in jasna, brez tistih temnih oblakov, ki so zakrivali vso mojo mladost.

>Ubil se bo. Mati bo jokala za njim. A jaz bom že znal zbrati sredstvo, da ji posušim solze. Srce ji bo krvavelo, a na rano bom dal zaveso svoje nežnosti. Vse sladke ure, ki nama jih je morilec ukradel, bova še preživela skupaj, ko ga ne bo več med nama, ko ji bom lahko jasno in brez ovir pokazal, kako jo ljubim.

Božal jo bom vse ure, ker jo nisem božal, ko sem bil še otrok, ko me je strašila njegova navzočnost. Vse sladke besede, ki jih ni slišala od mene, ki so se ustavile na robu usten in na robu srca, vse ji bom izrekel in povedal.

Zapustila bova Paris in vse te žalostne spomine. Umaknila se bova v kak izgubljen kraj, da leč od ljudi, kjer ona ne bo imela drugega človeka kot mene in jaz ne drugega kot njo.

Vse svoje življenje bom posvetil njeni starosti. Kaj mi je treba drugih ljubezni, kaj mi je treba druge družine.

Trpljenje ji bo omežilo dušo. Trpljenje ji bo spet poživilo ljubezno do mene.

Kako bova srečna!

Znova so mi napolnile oči solze in se mi sušile na licih, kakor je tolikokrat v življenju.

Notranji glas mi je spet začel ponavljati: »In če bi se ta nesrečnejši ne hotel sam ubiti?«

Da, kaj če bi mi ne hotel verjeti, ko mu bom zagrozil, da ga razkrijem? Ali se mu ni vse te dolge mesece zdelo, da sem njegov zaveznik v prizadevanju, da ne bi mati ničesar izvedela od teh žalostnih stvari? Ali ni vedel, kako jo ljubim, to mater, on, ki je bil ljubosumen zaradi moje sinovske ljubezni?

Ali mi ne bo odgovoril, »kar izdaj me,« ker bo gotov že v naprej, da jaz ne bom nikdar mogel materi zadati tega udarca?«

>Naprej!« sem si rekel. »Zdaj vem vse! In mislim, da ne bo dvomil, da sem prav zaradi tega, ker vse vem, zmožen tvegati vse. In tudi če zavrne, bom imel zavest, da sem poskusil vse, celo nemogoče, da bi se izognil umoru. Potem naj se izpolni usodna«

XVIII.

Bilo je ob štirih popoldne naslednjega dne, ko sem se pojavil na stavanju v ulici Latur.

Vedel sem s precejšnjo verjetnostjo, da je mati šla ven na kakke oblake. Mislim sem si tudi, da se oče po večerajšnjem grebu v Grand hotel ne bo počutil boljše.

Zato sem upal, da ga bom našel doma.

Matere res ni bilo doma, on pa je bil.

Sedel je v delovni sobi, ki je imela na stropa temno leseno prevleko, zidovje pa je bilo pokrito s kordovanskim usnjem.

V tej sobi se je vršil najin prvi razgovor.

Ta razgovor pa, ki sem ga hotel izzvati danes, bo imel drugačen pomen in drugačno važnost.

A kljub temu sem bil to pot manj razburjen kakor prvič.

Gotovost, ki sem jo imel, mi je dajala izredno mirnost in hladnost. Spominjam se, da sem imel mož, da sem celo minuto govoril s slugom, ki me je peljal v sobo in ki je imel bolnega otroka.

Spominjam se tudi, da sem bil tako miren, da sem skozi okno opazil onstran vrta nov višek, kadeč se dimnik, ki so ga brez dvoma sezidali to zimo.

Mislil sem torej popolnoma jasno. Tudi to moram priznati, da bom prav do konca iskren. V hipu, ko sem vstopil v sobo, nisem bil niti najmanj zmeden.

Takoj sem opazil očima, ki je sedel pogrenjen v velik naslanjač ob peči in rezal liste nove knjige z nožem, ki je imel široko, kratko, a močno ostrino.

Ta nož je prinesel iz Španije, kakor še mnogo drugega orožja, ki je bilo raztreseno po vsem

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubliani, poleg hotela „Union“. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižb: na posestva, proti poroštvo i. t. d.

>Napake ga je pokarala Mina. »Saj je dvoje stanovanj. Torej?«

To kovaču ni šlo v glavo. Zato mu je morala sama povedati, da bo v poletju prejel na mesec približno tisoč dinarjev. In izpraševala ga je dalje:

>Koliko mesecev bi bila vsa stanovanja v Loizi zasedena?«

>Ne vem?« je plaho odvrnil kovač. »Nikoli nisem oddajal v najem in letoviščarji nimajo kaj opraviti v kovačnici.«

>Pa to vendar veste,« je nejevoljno vzkliknila, »kako dolgo so tuji pri nas?«

>No — takole od srede maja do srede septembra. To mi je Vogelnik povedal.«

>Prav — štiri mesece. Zdaj prihajajo tuji tudi pozimi in sicer se sankajo ali smučajo. Hiša, ki bi jo vi kupili, je prav prilično ob cesti na kolodvor. Torej — ne bom dalje računala z vami. Če boste kupili posestvo in dali hišo tako preurediti, kot sem vam jaz svetovala, se bo vaš denar obrestoval po več ko po deset odstotkov in mimo tega boste imeli še kaj od vrta in polja.«

Klandru so pošle besede. Sitno mu je bilo, škripal je s stolom, ni vedel, kam bi se dejal in rekel je:

>Odkrito povedano, gospodična, prav nič mi noče v glavo. Tisto o zastorih in preprogah — in o senčnici pod orehom in o odstotkih — le kako more to vse naenkrat v eno samo glavo? Le enega se zavedam, da sem ničvreden človek, zakaj nekoč sem vas radi vašega brata razžalil.«

>Pustite to, Klander!«

>Vem, vem, odpustili ste mi, a zdaj, ko ste tako — tako strašno dobri z menoj... Saj niti sprejeti ne morem...«

Če se kdaj človeku nepričakovano kaj dobrega ponuja, pravi skromno: »Saj ne morem sprejeti tega!« — pa sprejme vendarle.

>Oprostite, gospodična, a resnično ne vem, kako sem vse tole zaslužil.«

>Tak nikar ne iščite dlake v jajcu!« je odvrnila Mina po svoji stari, robati in oblastni navadi. »Vzemite, kar se vam nudi; dobro je!«

>Če bi le vedel, kako da prav jaz, ki sem se pregrešil...«

>Ne besedujte več, Klander! Zakaj sem taka z vami? Posestvo so meni ponudili. Zame pa to ni. Imam druge naloge. Imejte ga vi! Nekoč ste mi v neki težki uri pomagali in Boštjanova Mina ni nikdar nehvaležna.«

>Sram me je,« je dejal kovač, »in skoraj se ne upam povedati, kar mi je še pri srcu. Ali bi mi zelo zamerili, gospodična, če bi še koga vprašal za svet?«

>Prav nič ne.«

>Ali bi mi zamerili, če bi prosil gospoda učitelja Novaka, da bi mi vse preračunal?«

To je dekletu neskončno dobro delo. Vse njen vzvišeni mir je splaval po vodi. Nekam jecljajoče je dejala:

>Prav, prav, pojdite h gospodu Novaku — kmalu pojdite — vse mu povejte! Jutri popoldne pride radi Toneta k nam, pa bom govorila tudi jaz z njim. In kakor bo on svetoval, tako naj se zgoditi.«

Ves omamljen je zavil kovač po cesti navzgor, čeprav že več dni ni poskusil alkohola, ker se je bal zbadljiv v krčmi. Krenil je k malemu posestvu rajnega Čebelarja. Trikrat je obšel hišo, vrt in njivo. Pokukal je v sobo. Velike in tudi snažne so bile. A sto dvajset dinarjev da bi dali zahtevni, skopji škrici? To mu ni šlo v glavo. Ko se bo zvečerilo, bo stopil k

suhem zraku prej postu nego poleti. Zato hranimo pozimi svoj stroj, ako le morete, v nezakurjeni sobi; ako tega ne moremo, ga moramo pač čišča mazati.

Radio izledil otroka. V Pragi je izginila iz stanovanja svojega službo-dajalca, nekoga uradnika, služkinja Ljudmila Černy. Odsla pa ni sama, marveč je odpeljala s seboj tudi dveletno hčerko svojih gospodarjev. Da ne bo na poti brez sredstev, si je prilastila tudi nekaj denarja. Ko je gospodinja opazila, da ni služkinje nikjer, je tekla na radio in prosila, naj javijo vest o »ginotju služkinje in otroka svojim poslušalcem. To je pomagalo. Poberglo služkinjo in otroka, ki je bil v njeni družbi, so prijeli v Ustju ob Lajci. Dolej se ni ugotovljeno, kaj je hotela Černyeva storiti z otrokom. Morete je, da se je hotela maščevati nad svojimi službo-dajalci, morete tudi da je hotela s tem od njih izsiliti denar.

Posledica sčekanega recepta. V Bruslju se je moral zagovarjati pred sodniki zdravnik, ki je bil napisal svoj recept s tako nerazložno pisavo, da je lekarnar po njem sestavil čisto neprimerno zdravilo.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Narodniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

150 do 300 dinarjev
dnevno zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! Komosa, Ljubljana, poštal predal 307.

Malo posestvo

v Mateni (hiša, sadni vrt, pod, tudi nekaj parcel) ali pa tudi pod sam zase naprodaj. Naslov pri upravi pod 8231.

Vajenca za kovaško obrt sekir sprejem. - Hrana in stanovanje pri mojstru Janez Pokorn, Skofja Loka.

Učencem poštenih staršev star 14 let se sprejme. Hrana in stanovanje pri mojstru Janez Svetelj, mizar, Srednja vas št. 13 pri Kranju.

Ostanke za moške obleke d-bite v Kapiteljski ul. 3, dvorišče, levo, nasproti Alojzijeviška, pod Poljansko cesto.

Mizarškega vajenca
poštenih kmeč. staršev sprejem z vso oskrbo v hiši Alojzij Golob, splošno mizarstvo, Praprotno nad Skofjo Loko

Kolarškega vajenca

krepkega, 15-16 let starega sprejme takoj proti popolni oskrbi Jožef Lamovec, kolar, Polhovgradec. Istotam se takoj sprejme kolarški pomočnik.

Mlodo dekle, ki zna šivati in krotiti in opravljati druga domača dela, sprejem za sgarico in k otrokom. Predpogoj snaznost in ljubezen do otrok. Plača 300-400 Din. - Nastop 15. avgusta. - Ponudbe z navedbo dosedanje službe na Lekarno na Vrhniki.

Krojašk. pomočnika
sprejem takoj za veliko delo. Goslenčnik Ivan, krojač, Valjevo, Srbija.

Mizarškega vajenca
sprejme Jože Zagar, Dravljice, p. št. Vid nad Ljubljano.

Z kolarškega vajenca

sprejme takoj Ivan Zano-kar, umetno kolarstvo, izdelovanje avto-karoserij, kočij in vozov, Gosposvetlaka c. 16, vhod v delavnico Bleiweisova c., Ljubljana.

Valenca, ki ima vse selje za krojaško obrt sprejem takoj, - Jožko Slana, modno krojaštvo, Ljubljana, Sv. Petra nasip 51

Posestvo 65 oravov z gospodarsk. poslopji ter premitelnami pri Stični vsled bolezni naprodaj za 85000 Din. - Naslov v upravi Domoljuba pošil. št. 8742.

Mizarškega vajenca
sprejme Franc Kregar, Višmarje 87. Hrana in stanovanje v hiši.

Mesarški učencem
se sprejme takoj. Natančno pojasnila daje Franc Lovšin, mesar, Ribnica 48, Dolenjsko.

Umetni valjni mlin
se odda v zakup za daljšo dobo. Naslov v upravi pod št. 8677.

Malo posestvo
se prodaja Boštanj št. 5 pri Grosupljem.

Čevljarškega vajenca
sprejem takoj z vso oskrbo. Alojz Loboda, Domale.

Dekle zdravo, pošteno, staro 25-30 let va eno kubo in vseh hišnih del se išče. - Naslov v upravi Domoljuba pod št. 8635.

Čevljarškega vajenca
poštenih staršev z vso oskrbo v hiši sprejme Logar Franc, čevljar, Saha nad Kranjem.

»Kaj, tako draga so sedaj jajca? Pred vojno so se dobila po dva krajcarja.«
»Ze res, ampak, žal gospa, da nimam prav nobenih več iz predvojnega časa.«

Učitelj je razlagal učencem pravljico »Mizica pogrni se«. — »No, Janko, kaj bi ti napravil, ako bi imel tako mizico?«
Janko: »Gostilno bi odprl.«

32

Novaku, ki je bil zvečer vedno doma pri svojih knjigah.

Vsi kovačevi dvomi, kateremu so ogljeni prah, razbeljeno železo, gromoviti udarci s kladivom in drgetajoča konjska kopita odvzeli skoraj vso mehko, so se razpršili sprič čarobne tuč srečnih sanj. Saj je fata morgana za luč vsem koprnečim ljudem.

Ko je v tretje obšel svoje bodoče imetje, si je dejal: »Kdo pa sem? Ali morda samo podkovski mojster Klander? Ne rečem, kovaški mojster ostanem, a mimo tega bom še hišni posestnik, gruntar in imetnik letovišča!«

Sklenil je, da bo Boštjanovi Mini kupil v mestu pozlačen srček, ki ga je bil zadnjič videl. Stane samo petdeset dinarjev. In dalje bo dal svojemu hotelu tudi ime, kakor ga imajo vse take hiše. Nad vrati bo dal obesiti lepo tablo in ondi bo napisano: »Vila Mina.«

17.

Prišla sta vladni svetnik in njegova nečakinja. Svetnik je bil prijazen starejši gospod. Čez dva dni je pregledal Novakovo šolo. Tone je ves izčrpan prišel domov, zahteval »močnejše« kosilo in utemeljeval svojo zahtevo z velikim naporom, ki ga je moral prestatiti.

»Vse dopoldne je bil svetnik pri pouku, pri vseh predmetih. Kakor ne bi bil pri pravi pameti, se v zmeraj dvigal roko, čeprav nisem vedel, kaj je vprašal. In tudi drugim sem rekel, naj storijo tako. Tedaj je dejal svetnik: »Razred je prav živahen. Otroci, zelo sem zadovoljen z vami! Le tako naprej; bodite vedno v veselje svojemu gospodu učitelju!« Nato je moral eden po starega učenika, ki je ves razburjen hodil ves čas po vrtu gor in dol. Svetnik mu je ponudil roko

in učenik se mu je globoko priklonil. In nato je rekel svetnik: »Gospod učenik, zdaj ste v pokoju, a loška šola me je zelo razveselila. Sicer vidim, da je gospod Novak izvrsten učitelj — kar povem nalašč vpričo vseh otrok — a vsa dobra podlaga je le od vas. Zahvaliti sem se vam hotel za to in sem vas poklical k sebi. Gospodu Novaku ste zapustili izvrstno pripravljeno polje in novi učitelj ga pridno obdeluje. Segel je staremu učeniku v roko in ta, čeprav ga je gospod tako počastil, je začel jadikovati, rekoč: »Ah, moj Bog, moj živ dan ni prišel noben šolski svetnik k meni, da bi bil človeka na noge postavil. No — in potem je še dejal svetnik, da si bo ogledal društvo. »Mi bomo!« Veš, Mina, ko bo svetnik v nedeljo popoldne pil kavo v naši senčnici, bom jaz nastopil s svojo četo. Prišli bomo z zastavami in korakali s paradnim korakom in zapiskali »Hej junaki!«, in »Naprej zastava slave!«. Tisto, »Lepa naša domovina«, bom rajši izpuštil, ker pri tej pesmi bobnarji preveč razbijajo. To pa ne soglašaj s tako nežno pesmijo.«

Z največjo pozornostjo je Mina poslušala bratovo sporočilo. Saj je bila ona vse dopoldne še bolj razburjena ko stari učenik. Pa je bil njen ljubi učitelj tako pohvaljen in je dobil zadoščenje spričo otrok in vse občine!

Spet so Toneta objele krepke sestrine roke in spet ga je na vso moč poljubovala. Kakor kak junaški trpin je pustil, da se je vse to godilo z njim, a nato je hotel imeti svoje »močnejše« kosilo. Tudi Bernard je prišel iz šole. Počasi in trudno je hodil. Mina ga je prijazno vprašala, če je tudi pridno dvigal roko vpričo svetnika.

»Če sem natančno vedel, kaj je svetnik vprašal, sem se oglasil.«

stanovanju. Takrat sem šele razumel, čemu ima toliko orožja vespovod. Bal se je.

Bil je oblečen, kakor da boče iti z doma, a na postarelem obrazu sem bral, da je težki napad, ki ga je moral dobiti včera, ko je obiskal brata, se ležal na njem kakor breme.

Moj obraz je najbrž izražal izredno odločnost, kajti na njegovih očeh, s katerimi so se srečale moje, sem videl, da mi bere v dnu mojih misli.

A vendar mi je dejal: »Ti si Andrej, kako si prijazen, da si prišel.« Pomolil mi je roko, ki je pa jaz nisem prijel.

Ta žudna in neprijazna zavrnitev njegovega pozdrava, molk, ki sem ga držal prve minute, pose, ki so se strdile na mojem obličju in moje groščete oči, vse to je jasno osvetljevalo razpoloženje, v katerem sem prihajal k njemu.

In vendar je znal bradati svoje začudovanje. Mirno je postavil na veliko mizo, ki je stala sredi obe knjiго in nož, ki ga je rabil.

NAZNANILA

n Prostovoljno gasilno društvo na Ješci pri- jeme vabi vse svoje prijatelje k blagovoljivi zave motorne brigade, ki se bo vršila v nedeljo 8. julija. V soboto na predvečer bo priredilo dru- livo na šest kmetič gospoj Marijeti Vilfanovi in kumu gospodu županu Janezu Severju bakičju s podobno. Sprejem gostov v nedeljo bo ob pol 2 prod Aleksom na Ješci, nato odhod v župno cer- kev k litanijam, po litanijah blagovoljivce bris- galne, ki jo bo opravil domači župnik g. Košir. Po blagovoljivi se bo vršila na vrtu načelnika tov. Fr. Peršina na Ješci št. 21 velika domača zabava s srečelovom in drugimi znamenitostmi.

d Prester, gasilno društvo v Podgorici namanja vsj. občinstvu, da se vrši izrebanje efektne leto- tije nepreklicno 16. avgusta. Za slučaj izredno slabega vremena pa 23. avgusta 1981, združeno z veliko vrtno veselico, na vrtu tov. Josepa Marinška v Podgorici 41. Na prireditvi se bo točila pro- grmsna kapljica in svetovne znane Jerneja Gradove bleš in Dragomilja. Za gorka in mrzla jedila je vse preskrbljeno. Na obilen poset vljudno vabijo gasilci.

n Pogreša se fant, star 15 let z imenom Ivan Biverkar. Je velike postave, oblečen v rjavosive obleke, na hlačah se poznajo madeži od barve. Eder ve kaj o njem, se naproča, da sporoči na naslov: Anton Novak, Štepanja vas 119, Ljubljana.

vilo. Zdravnik je bil za promeseknega dojenčka zapljal očesno vodo, ki bi morala vsebovati 20 centigramov srebrnega nitrata, lekarnar pa je bral 20 gramov in je svoj pre- parat temu primerno tudi sestavil. Zdravnik sam je to vodo izpral detetu oči. Naslednji dan je bil otroček slep in bo to ostal vs življenje. Zdrav- nika so obsodili na 100 tisoč belgijskih frankov odkodnaine.

Svojevratna pravda. — Pramožni trgovec Paul Goras v La Seine blizu Tomona je na stara leta postal bolehen in se lotil pripravljanja za lasten pogreb. Določil je vse podrobnosti spreveda in predložil načrt magistratu, da bi vnaprej prejel uradno dovoljenje. Toda občinski svetniki so po večini socialisti in niso bili preveč naklonjeni Jo- rasu, ki je imel več ra- čunov z njih sodrugi. Ob- vestili so ga, da mu ne morejo podeliti dovolje- nja, ker smatrajo, da so dopustni na ozemlju ob- čine La Seine samo pre- prosti, za vse meščane enak pogreb. Užaljeni trgovec je zatožil magi- strat pri sodniji.

Hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v KAMNIKU

Sutna št. 22 (lastna hiša) blizu postaje

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše. Vse davke plačuje hranilnica sama. Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Daje posojila na vknjižbo in proti poroštvu. Otvarja tekoče račune itd.

1000 Din plačam,

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bel itd. v treh dneh. Zelo sem Vam hvaležna za Vaš čudežni R. B., ker sem odstranila 15 let stara kurja očesa, ravno tako moje prijateljice. Prosim še tri lončke. Hvaležna: Ivanka Plečnik, Domžale, Mlinska ulica 7. Zahtevajte povsod samo »Radio Balzam«! Lonček 10 Din (predplačilo), na povzetje 18 Din, dva 28 Din, tri 38 Din — pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ul. 10a.

Specijalna elektrotehnična delavnica

IVO GRILC, LJUBLJANA

Mestni trg, 17 — Cankarjevo nabrežje 25
Telefon 2744.

Popravlja in previja vse vrste elektromotorjev, dinam in transformatorjev. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila. Inštalacije. Delo solidno, cene konkurenčne.

Plake — cenjene dame —

na obrazu itd., Vas ženirajo, kvarijo Vam Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. »Venera« eliksir Vas reši v par sekundah — brez bolečin, brez nevarnosti — vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes lepo dišeči »Venera«, ne bo Vam žal. Bočica 10 Din (predplačilo), na povzetje 18, dve 28 Din, tri 38 Din — pošlje R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10 a.

L. MIKUŽ
Ljubljana, Mestni trg 15
Na malo **Dežniki** Na veliko
Ustanovično 1839 Telefon 2282

Ure, verižice, prstane, uhane, očala itd. kupite najceneje pri

JOSIP JANKO v Kamniku
na Šutni nasproti farne cerkve.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah
in samo na deželo

Premog. domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovinski premog vseh vrst

Koks, livarniški, plavžarski in plinski
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. v. vstr.

Ceno prodajam kotle za žganjekuno in
brzoparilniške ročno delo.

F. Cvek v Kamniku.

V vsako hišo Domoljuba!

Manca je prišla k Hribarjevim, kjer so baš češnje obirali. »No, Manca, le vzemi si jih tam iz jerbasa tri pesti.«

Manca pa je pričela krčevito jokati. »Ja, čemu pa se kisaš?« jo vpraša gospodinja.

Manca: »Zato, ker imam samo dve pesti, pa še te tako majhne.«

Fertinu se je zelo mudilo z novo obleko, do nedelje jo je hotel imeti, krojač pa je zmajeval z glavo, da ne bo mogoče.

Fertin: »Torej, če ni drugače, pa mi naredite vsaj suknič in hlače, za telovnik in račun se pa ne mudi tako zelo.«

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite poceni in dobro
pri tvrdki

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

Ure v vseh cenah od Din 44 — naprej.

Št. 120 Kovinasta anker ura Din 44 —, s sekundnim kazalcem Din 78 —.

Št. 121. Ista s radijem Din 58 —, s sekundnim kazalcem Din 94 —. Št. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49 —, s radijem Din 76 —. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik zastoj in poštnine prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 190 milijonov Din.